

KIVRIM

İlker Cihan Biner

Yağmur damlaları

0.

Masamda bu yazıyı yazmaya hazırlanırken, yağmur yağdığını fark ediyorum. Camda beliren damlalar dikkatimi çekiyor. Ayrıkşılar. Görünmeyen, bilinmeyen yerlere doğru dağılıyorlar. Karşımda duran çimlere de düştükleri bir gerçek. Orada başka türlü karışımlar var. Toprakla diyalog halindeler. Apartman kapısından çıkan insanlar şemsiye ile. Damlalar bu sefer kumaş parçalarının üzerine ya da plastik yüzeyle düşüyorlar.

Yağmur damlalarının devinimi hız kesmeden devam ediyor. Her fırsatta değişerek, hızlanarak başka canlı-cansız varlıklarla temas halindeler. Büyüyen ya da küçülen, genişleyen, kaçan muazzam bir hareketler dünyası.

1.

Eli Bensusan'ın Art On İstanbul'da gerçekleşen *Bir Damlanın Not(a)ları* adlı sergisinde imajlar ile düşüncelerin iç içe geçtiği bir dokuma, işleme, kazıma süreci var. Dolayısıyla eserleri basit biçimlerde deşifre etmeye girişmek indirgeyici olabilir.

Çalışmalar görsel düşünme formları olmakla beraber su damlasından yola çıkarak karanlıkta kalmış ya da sessizleştirilmiş olana doğru yönelen bir derinliğe sahip. Eserlerde çiçeklenen fikirlerin canlılığı açık uçlu ya da kendi eylemini gerçekleştiriyor.

Sergide (adından anlaşılacağı gibi) ilk başta metaforun katkılarından bahsetmek gerek. Metaforlar dilde yaratılan süslemeler ya da saf benzetmeler değildir. Dildeki pozisyonları için tekinsiz ve akışkan diyebiliriz. Kimi zaman varoluşları sıkıştırma tehlikesi taşımasına rağmen, oluşmakta olan fikir ağlarını somut düzlemlere yayarlar. Anlatım olanaklarını geliştirir. Metaforları tek bir coğrafyanın merkezinden ele almamak önemli. Uzakdoğu'ya uzanıp Çin şiirini işaret ettiğimizde metaforlar orada var olan şeylerin ortaklığıyla açıklanır. Yani içgörü devreye girer ve şeylerin düzenindeki kolektif hareketlere bakılır. Örneğin; su damlası ile varoluş arasında ilişki kurulur. Her ikisinin akışkanlığındaki ortaklık ele alınır. Akla hemen tasavvuf düşüncesi gelebilir. Burada ruhsal ile doğal alem arasındaki paralelliklere bakılır. Fakat mesele Doğu-Batı gibi kategorileri ters düz edip metaforların tekinsizliğinin, çok boyutluluğunun altını çizmek. Aynı zamanda Eli Bensusan metaforları kullanırken Çin ya da tasavvufi düşüncede demir atmıyor.

Başka bir deyişle; sergide yağmur damlalarının bulutla iç içe oluşmasından yola çıkılarak, yeryüzüne düşüşünü, yayılımını, başkalaşımını, değişimini belli ölçülere sığdırmayan, tek alanda bırakmayan, taşan/karışan/yer değiştiren yatay bir şey olarak tasvir ediliyor.

Anlatıdaki çeşitlilik iki ve üç boyutlu kolajlarla buluntu nesneler olan mermer, seramik, ahşap malzemelerle yerleştirmelere dönüşmüş durumda. Bu açıdan sergi yedi bölümden oluşmakta: Yaradılış, düşüş, karaya çıkış, keşif, kayboluş, hatırlama geri dönüş ve son.

2.

Serginin en dikkat çekici özelliği; seyirciye, izleyiciye ya da çalışmaları inceleyenlere demokratik bir alan bırakması. Bu işaretler pratiği, eserlerin ince çerçevelerinin nezelere doğru açılacağıının öngörülemediğinin göstergesi niteliğinde. Bir yağmur damlasının hareketi, yayılımı notalara dönüştürülerek estetik düzlemde nasıl işlenebilir?

Bensusan'ın sergi mekânında yatay biçimlerde yayılan kolajları bilim kitaplarından kesilmiş parçalarla oluşturulmuş. Bu da bizi bilim tarihinin kaotik tünellerine götürüyor. Asırlardır bilimin ne olduğu konusunda birbirini izleyen güçlü, hatta radikal tezler bilim tarihini büyük ölçüde etkilemiştir. Ancak böyle bir pozisyon politik, ekonomik, sosyal ve sanatsal düşünme biçimlerine sirayet eder. Bugün uzmanlık alanlarının ister istemez değişik yerlere sıçraması sürekli karşılaştığımız bir gerçeği yüzümüze vuruyor.

Böylelikle farklı yerlerdeki olguların temas halinde olması *Bir Damlanın Not(a)ları* sergisinin yüzeyinde yer alır vaziyette.

Sanatçıdan ayrı olarak şu antropolojik göstergenin estetik pratiklerle kurduğu ilişkiyi vurgulamak şart: Animizm.

3.

Serbest halde salınan, iki-üç boyutlu buluntu nesnelerin/mermerlerin, heykellerin karışımı veya su damlaların konumu bizlere bir şeyler söylüyor.

Ontolojiler farklı yerleri/pozisyonları tasvir etmenin, biçimlendirmenin, insan-insan olmayanlar arasındaki bağlantıların düşünme yollarını sunar.

Sergide gökyüzünden yeryüzüne, yeryüzünden gökyüzüne hareket halinde olan yağmur damlalarının dönüşümü, hızı gerek ses düzeyinde¹ gerekse de görsel düşünme formları halinde karşımızda.

Sanatçının eserleri insan merkezci bir yerde durmayan ya da sabit içsellikte dögümlenmiş *naturalist* düzlemde değil.

Birinci fragmanda belirttiğim üzere benzetmeler yoluyla da bir girişim yok. O halde “animizm” olarak konumlanan insandan ayrı olarak yağmur damlalarının parçalı, spesifik, göçebe halleri göze çarpıyor. Sergi mekânındaki tasarımda döngü söz konusu olsa da sanatçı fark edilmeyen ya da anlık göze çarpan yağmur damlalarının büyütlü devinimlerinden anlamlar çıkartma çabasında.

Bu, Bensusan'ın doğa dediğimiz bizlerden dışsal olarak ayrı olmayan alanı taklit etmesi olarak anlaşılmamalı.

Su damlaları içine gömüldüğümüz kapitalist/toplumsal konumlarla örütlü katı halleri nasıl kıracağımıza dair işaretler sunuyor. Metaforik düşünenin imkânlarıyla beraber insan olmayan varlıkların tarihini kaydetmenin, dönüşümünü görmenin zihin dünyalarımızı nasıl geliştirdiğimizi tartışmak ise bu serginin dinamiklerinde saklı. 🌧️

¹ Sergiyle ilgili müzikal bir çalışma var. Kompozisyonu Arad Musosoğlu oluşturdu. Onun üzerine Yusuf Hacıoğlu ise kimi şarkılarda katkıda bulundu.

Dinlemek için: https://open.spotify.com/album/4azK8h0diR8834BctINs9YD?si=5m9B_w3cTwq_wq9WNBkEAg

ya da YouTube'a *Notes of a Raindrop* yazılarak dinlenebilir.

Bir Damlanın Not(a)ları sergi afişi

Ludovic Bernhardt Soytarı Şapkasında Dünya Haritası Fool's Cap Map of the World

26.12.2025 - 07.02.2026

Mehmet Dere
21:21

18.02 - 28.03.2026

Sergen Şehitoğlu 310 Artist Portraits (2025)

11.12.2025 - 01.02.2026

FIERMAN Gallery
19 Pike Street, New York

SANATORIUM

EMEKYEMEZ MAH. ABDUSSALAH SK. NO:3—34421—KARAKÖY/İSTANBUL | SANATORIUM.COM.TR | INFO@SANATORIUM.COM.TR | T: +90 212 293 67 17